

Valdes locekļu nodarbināšanas nodokļu aspekti

Rīga 28.10.2016.

Zvērināta advokāte un
sertificēta nodokļu konsultante
Sandija Novicka, COBALT

Kādu līgumu slēgt ar valdes locekli?

- No nodokļu viedokļa nav atšķirības, kāds līgums tiek slēgts ar valdes locekli
 - ja tiek maksāta atlīdzība, IIN un VSAOI jāmaksā pilnā apmērā no visas summas

Kādu līgumu slēgt ar valdes locekli? (2)

- Cits civiltiesisks līgums
 - praksē ir sastopami dažāda veida līgumi – pilnvarojuma līgums, uzņēmuma līgums, vadības līgums, pakalpojumu līgums
 - nevajadzētu parastu darba līgumu vienkārši nosaukt par “uzņēmuma līgumu” vai “vadības līgumu”
 - saskaņā ar Civillikumu un Komerclikumu valdes locekļa un SIA/AS tiesiskajām attiecībām visatbilstošākais ir **pilnvarojuma līgums**

-
- Ja tiek maksāta atlīdzība par valdes locekļa pienākumu pildīšanu Latvijas sabiedrībā, IIN jāmaksā Latvijā neatkarīgi no Latvijā pavadītā laika
 - Ja darbs tiek veikts dažādās ES dalībvalstīs, var izmantot A1 sertifikātu, lai VSAOI maksātu tikai vienā valstī
 - A1 sertifikāts neatbrīvo no pienākuma maksāt sociālo nodokli

Valdes locekļi ārvalstnieki (2)

-
- Jāņem vērā IIN likuma 8. panta 2.¹ daļa:
 - algas nodokli maksā par ienākumu, kas gūts par pienākumu pildīšanu Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības [...] padomē vai valdē, neatkarīgi no tā, vai ienākums tiek saņemts no Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības vai citas kapitālsabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents

Valdes locekļa pienākumu izpilde bez atlīdzības

- VID līdz šim ir bijusi diezgan strikta nostāja: jebkāds darbs, ko valdes loceklis ir veicis ārpus vadības un pārstāvības funkcijām, ir uzskatāms par veiktu darba tiesisko attiecību ietvaros
- Ja par šiem papildus pienākumiem starp sabiedrību un valdes locekli nav noslēgts darba līgums, tiek uzskatīts, ka ir notikusi izvairīšanās no nodokļu nomaksas, t.i., valdes loceklim nav izmaksāta vismaz minimālā darba alga, no kuras ir jāietur IIN un VSAOI

Valdes locekļa pienākumu izpilde bez atlīdzības (2)

- Vairāki vadošie komerciesību eksperti šādu pozīciju ir atzinuši par nepamatotu (skat. Jurista vārds Nr. 9(708), 2012. gada 28. februāris):
 - nevienā normatīvajā aktā valdes locekļiem nav noteikts aizliegums sabiedrības labā veikt tādus pienākumus, kas nav tieši saistīti ar sabiedrības vadību un pārstāvību
 - valdes locekļiem pašiem ir tiesības izlemt visus ar sabiedrības komercdarbību saistītos praktiskos jautājumus, t.i., pieņemt darbā darbiniekus, nolīgt pakalpojumu sniedzējus vai pašiem uzņemties noteiktu darbību izpildi
 - pieprasīt noslēgt atsevišķu darba līgumu būtu pamats tikai tādā gadījumā, kad ir konstatējama fiktīva valdes locekļa statusa noformēšana ar nodomu slēpt aiz tā darba tiesiskās attiecības

Valdes locekļa pienākumu izpilde bez atlīdzības (3)

- 2013. gada 11. septembrī AT Senāts lietā Nr. A42874509 pieņēma rīcības sēdes lēmumu, kurā, cita starpā, tiek skaidrots tas, ka valdes locekļi ir tiesīgi pildīt dažādus pienākumus, nenodibinot darba tiesiskās attiecības ar sabiedrību
- Senāts uzsvēra, ka grāmatveža pienākumu pildīšana vienlaikus ar valdes locekļa pienākumu pildīšanu pati par sevi nenodibina atsevišķas darba tiesiskās attiecības – ir nepieciešams konstatēt darba tiesisko attiecību pastāvēšanai noteicošos elementus

Valdes locekļa pienākumu izpilde bez atlīdzības (4)

- VID minēto spriedumu interpretē sašaurināti – attiecināms tikai uz grāmatvedības pienākumiem
- Pastāv ievērojams risks, ka tiesas var akceptēt VID pozīciju (skat. piem., lietu Nr. A420196615)
- Svarīgi, lai uzņēmuma iekšienē tiek ievērota konsekvence
 - noslēgtā līguma saturs
 - grāmatvedības uzskaitē
 - darba laika uzskaites tabeles
 - VID audita laikā sniegtie paskaidrojumi

Valdes locekļu nodarbināšana citā amatā

- SKC-42/2013 (nepublicēts)
 - ar valdes locekli noslēgts atsevišķs darba līgums par transporta menedžera pienākumu izpildi
 - Senāts apstiprināja apelācijas instances tiesas secinājumu, ka valdes locekļa un konkrētu citu pienākumu izpilde (transporta menedžeris) ir nodalāma
 - valdes locekļa amata likvidācija nevarēja būt pamats, lai uzteiktu transporta menedžera darba līgumu

«valdes locekļa nodoklis» (1) C Ņ B A L T

- IIN un VSAOI jāmaksā vismaz no minimālās algas, neatkarīgi no tā, kāds līgums noslēgts un vai tiek maksāta atlīdzība, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi:
 - attiecīgajā mēnesī nav neviena darba ņēmēja, kas saņem vismaz minimālo algu; un
 - attiecīgajā mēnesī sabiedrībai ir apgrozījums lielāks par piecu minimālo mēneša darba algu apmēru

«valdes locekļa nodoklis» (2) C Ņ B A L T

- Izņēmumi:
 - ja kāds valdes loceklis kā valdes loceklis citā kapitālsabiedrībā gūst mēneša atlīdzību, kura nav mazāka par 5 minimālo mēneša darba algu apmēru, un abas sabiedrības ir vienas uzņēmumu grupas dalībnieces
 - nodoklis nav jāmaksā tajā kalendāra gadā, kad kapitālsabiedrība reģistrēta UR
- Pievērst uzmanību grozījumu projektam MK noteikumos!

SANDIJA NOVICKA
ZVĒRINĀTA ADVOKĀTE
SERTIFICĒTA NODOKĻU KONSULTANTE

Tel.: +371 6720 1800
Mob. :+371 2914 2856
sandija.novicka@cobalt.legal